

Поливалентна патронажа Дома здравља Обреновац

Патронажа је превентивна грана медицине која се бави подизањем нивоа здравствене културе становништва, очувањем и унапређењем здравља и посебна је организациона јединица, у здравственим установама. Кадровски и технички оспособљена је да координише и имплементира све моделе промоције здравља. Модели промоције здравља, превенција, здравствено васпитање, јачање акције за здравље, су основ на коме почива здравствена заштита. Патронажа је део система здравствене заштите, на примарном нивоу, и налази се у средишту јачања капацитета примарне здравствене заштите.

Циљ патронажног рада је:

1. Здравствено просвећивање становништва
2. Идентификација и отклањање фактора ризика за настанак болести
3. Очување и унапређење здравља појединца, породице и заједнице
4. Препознавање потреба корисника здравствене заштите

Патронажа у Дому здравља Обреновац постоји више од 50 година, организована при оснивању, као моновалентна. По налогу Министарства здравља 1968. године формирана је поливалентна патронажа. Од патронаже која је, на својим почецима имала уско специјализоване моновалентне патронажне сестре, које су на терен одлазиле пешице, локалним превозом, бициклом, са оскудном опремом за рад, данас педесетдве године касније имамо стручно едуковане кадровске капацитете, у техничком погледу, савремено опремљене, са службеним аутомобилима за сваку патронажну сестру, које могу одговорити свим изазовима које пред њих ставља струка.

Поливалентна патронажа у Дому здравља Обреновац, покрива терен од око 400 км². Терен се састоји из 26 сеоских насеља, и града Обреновца, са 72.524 становника по попису из 2011. Терен је подељен на микрорејоне. Свака патронажна сестра има терен са 8- 9000 становника.

У патронажној служби ради 8 медицинских сестара, које су дипломирале на основним и специјалистичким студијама сестринства у престижним високошколским установама, референтним за образовање медицинских сестара. Патронажне сестре поседују висок ниво професионалних знања и вештина, организационих способности, перманентно раде

на едукацији свих категорија становништва, која се спроводи кроз кућне посете и здравствено васпитне методе имплементираних у програме реализације здравствено васпитних интервенција.

2015. године Тим спољних оцењивача, из Агенције за акредитацију здравствених установа Србије, спровео је поступак акредитације у Дому здравља Обреновац, у неколико клиничких области, као и у области клиничке подршке. Једна од области у акредитацији, била је и патронажа, при чему су били испуњени сви захтевани критеријуми и стандарди. Рад поливалентне патронаже је оцењен високим оценама и детерминисан је усвојеним процедурама.

Рад патронажне сестре заснива се на теоријским, практичним, научно поузданим, друштвено прихватљивим методама и технологијама. То је први ниво контакта појединца, породице и заједнице са здравственим системом. Представља спону између здравственог система и породице, односно локалне заједнице.

Бавити се породицом, са свим деликатностима које она садржи, захтева висок ниво стручности, емпатије и филантропског приступа, јер само тако оснажена патронажна сестра може да успостави трансфер који ће да резултира обостраним задовољством.

Активности које патронажна сестра предузима у кућним посетама, а односе се на рад са члановима породице, стандардизоване су кроз четири групне активности:

Здравствено васпитање

Стицање вештина

Контрола здравственог стања

Организација/помоћ у сарадњи са заједницом.

Активности су прилагођене приоритетним потребама појединих популационих групација. Популационе категорије и број патронажних посета дефинисани су Законом о здравственој заштити, Правилником о садржају и обиму права на здравствену заштиту, као и Правилником о поступку и начину остваривања права из обавезног здравственог осигурања. Годишњи План рада има две области, кућне посете и здравствено васпитни рад.

Рад са породицом и њеним члановима, подразумева посете приоритетним групама као што су: трудница, породиља и новорођенчад, одојчад, посете детету у 2. и 4. години, као и посете особама старијим од 65. година, затим оболелим од хроничних незаразних болести: шећерна болест, кардиоваскуларне болести, туберкулоза, особе са инвалидитетом, оболели од малигних болести...

По налогу изабраног лекара опште медицине, педијатра, гинеколога, обављају се и друге посете. Патронажна сестра је заправо једини здравствени радник који је у могућности да сагледа породицу у целини. Поред овога патронажна сестра решава и друге проблеме које

затекне, на терену, приликом посете појединцу, породици или заједници, уз асистенцију других кадровских структура, са којима сарађује.

Здравствено - васпитни рад се одвија у складу са:

Календаром здравља, Програмима реализације здравствено васпитних активности у предшколским установама, основним и средњим школама и месним заједницама, и кроз здравствено васпитне активности у Школи родитељства

као и,

кроз организовање активности нпр. Базар здравља, које укључују и одређене дијагностичке процедуре (мерење ТА, шећера у крви, процена БМИ) које служе за рано откривање ризика, кроз информисање становништва о здравственим потребама, начинима унапређења здравља, превенцији и контроли болести. Ове активности имају за циљ да се подигне свест о значају личне иницијативе и доприноса за очување и унапређење здравља, како појединаца тако и целокупне заједнице, преко дистрибуције промотивног материјала, преко позивања на организоване прегледе (скрининге) што доприноси потпунијем и сврсисходнијем деловању на популацију.

Календар здравља, Програми реализације здравствено васпитних интервенција у предшколским установама, основним и средњим школама, месним заједницама, Школи родитељства заснивају се на детерминантама здравственог васпитања. Припремљени су по стручно методолошким смерницама, едукативног су карактера, код корисника подижу ниво знања и вештина неопходних за очување и унапређење здравља. Спроводе се по тачно утврђеном плану, на подручју Општине Обреновац.

Као резултат анализе да рад са децом и омладином треба бити организован, настали су Програми реализације здравствено васпитних активности за предшколске установе, основне и средње школе, који су после петогодишњег спровођења, део образовног програма у установама за образовање предшколске и школске деце, Општине Обреновац. Улагање у превентиву исплатива је инвестиција и рад на подизању нивоа здравствене културе, са децом предшколског и школског узраста представља императив за сваку заједницу, па и за нашу. Здравље ових категорија становништва је основ економског напретка сваке земље.

Дом здравља Обреновац има организован Програм континуиране едукације запослених са средњом и вишом стручном спремом, којем патронажне сестре дају значајан допринос, кроз стручне радове акредитоване од стране Здравственог савета Србије.

Поливалентна патронажа Дома здравља Обреновац има одличну сарадњу са другим службама у дому здравља, као и са сеоским амбулантама, затим са службама у локалној заједници, Центром за социјални рад, Црвеним крстом Обреновац, Невладиним организацијама и другим здравственим установама на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите, Институт Батут, Градски завод за јавно здравље, КБЦ, Болница за церебро-васкуларне болести Свети Сава, Институт за неурологију, Институт за онкологију и радиологију у Београду.

Патронажне сестре Дома здравља Обреновац организовним здравствено васпитним радом дају значајан допринос подизању нивоа здравствене културе свих категорија становништва.

Аутори текста:

Соња Карић, стр. мед. сестра

Анка Жилић, спец. стр. мед. сестра